

Η ΝΕΑ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΙΣ

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ κ. ΛΕΟΝΤΟΣ ΜΑΚΚΑ

Ὁ βουλευτὴς Ἀθηνῶν καὶ τ. ὑπουργὸς κ. Δ. Μακκᾶς ἔδωκε, τὴν 14 Ἰανουαρίου 1953, εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὁδοῦ Ἀκαδημίας 84 τῆς Ἀν. Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν, ὁμιλίαν ἐπὶ τοῦ ἐπικαίρου θέματος τῆς Βαλκανικῆς Ἀντάντ, τῆς δυνατοῦτος, δηλαδή, μιᾶς στενωτέρας πολιτικῆς συνεργασίας τῶν βαλκανικῶν λαῶν καὶ τῶν προοπτικῶν σταθερότητος τῆς τοιαύτης συνεργασίας. Ὁ εὐφραδὴς ὁμιλητὴς ἐχειρίσθη τὸ θέμα του μετὰ δεξιότητος καὶ σαφηνείας καὶ κατεχειροκροτήθη ἀπὸ τὸ πολυπληθὲς καὶ ἐκλεκτὸν ἀκροατήριόν του, μεταξὺ τοῦ ὁποίου περιλαμβάνετο καὶ ὁ ὑπουργὸς Ἐμπ. Ναυτιλίας κ. Λαμπριανίδης. Παρατίθεται κατωτέρω ἐκτεταμένη περίληψις τῆς τόσον διαφωτιστικῆς αὐτῆς ὁμιλίας.

Ὁ κ. Μακκᾶς ἐτόνισεν ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου του, ὅτι τὸ μεγάλο δίλημμα τῶν κρατῶν διὰ τὴν κατοχύρωσιν τῆς εἰρήνης συνίσταται ἢ εἰς τὴν γενικὴν συνεννόησιν μὲ ἀφοπλισμὸν τῶν στρατιωτικῶν τῶν δυνάμεων ἢ εἰς τὴν ἰσορροπίαν τῶν δυνάμεων, στηριζομένην ἐπὶ τῶν ἐξοπλισμῶν. Τοῦτο ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὸν βαλκανικὸν χῶρον, ὅπου, καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, ὁ νόμος τῆς ἰσορροπίας ἐλειτούργησε πρὸς περιφρούρησιν τῆς εἰρήνης.

Τὴν ἀνάγκην ἠνοποιημένης ἀμύνης τῶν βαλκανικῶν λαῶν προεκάλεσεν, ἀπὸ 40ετίας, ἡ Βουλγαρία, ἡ ὁποία ἐνήργει εἴτε ὡς ἀπληστος καὶ ἱμπεριαλιστικὴ δύναμις, εἴτε ὡς ὄργανον ἐτέρας μεγαλυτέρας δυνάμεως ἐκμεταλλευομένης τὴν ἀπληστίαν της καὶ τὸν ἄσβηστον παλαιὸν σλαβικὸν πόθον, τῆς καθόδου εἰς τὴν Λευκὴν θάλασσαν. Τὸ δὲ ἔτος 1913 ἐστάθη ἱστορικὸς σταθμὸς, θέσας τὰ θεμέλια τῆς περαιτέρω διαμορφώσεως τῶν βαλκανικῶν πραγμάτων, διότι ἀπεκάλυψε πλήρως τὴν τοιαύτην βουλγαρικὴν πολιτικὴν, διότι ἐχάραξε τὴν ἄμυναν τῶν ἄλλων λαῶν καὶ διότι, δημιουργηθείσης ἐν τῷ μεταξὺ τῆς ἑλληνοσερβικῆς κοινότητος συνόρων, ἡ Ἑλληνοσερβικὴ Συνεννόησις κατέστη εὐκολωτέρα καὶ ἐπιτακτικωτέρα, πρὸς δημιουργίαν ἰσοπάλου δυνάμεως ἔναντι τῆς Βουλγαρίας.

Ἐπικολούθησεν ἡ σύρραξις τοῦ δευτέρου βαλκανικοῦ πολέμου καὶ ὁ πρῶτος παγκόσμιος πόλεμος, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ Βουλγαρία δὲν παρέλειψε νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν πολιτικὴν τῆς ἀπληστίας, ὡς ὄργανον τῆς ἱμπεριαλιστικῆς πολιτικῆς τοῦ Κάιζερ. Καί, ναι μὲν ἡ Βουλγαρία ἠττήθη, ἀλλὰ δὲν ἐξεροζώθησεν ἀπὸ τὴν ψυχρὴν τοῦ λαοῦ της—καὶ ἰδίως τῶν κυβερνητῶν της—αἰ καὶ διὰ τὸ μέλλον ἀκόμη ἐλίξεις της πρὸς ἐπικράτησίν της εἰς τὴν Βαλκανικὴν Χερσόνησον.

Τὰ ἐπακολούθησαντα μετὰ τὸ 1918 γεγονότα εἶναι γνωστὰ εἰς ὅλους. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μεγάλης ἑλληνοτουρκικῆς συρράξεως τοῦ 1918 ἕως 1922, ἥτις κατέληξεν εἰς τὴν μικρασιατικὴν καταστροφὴν, ἡ Βουλγαρία ἦτο ἠττημένη καὶ δὲν ἦτο,

συνεπῶς, εἰς θέσιν νὰ ἐποφεληθῇ τῆς εὐκαιρίας διὰ νὰ πλήξη τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλὰ τὴν χαθεῖσαν εὐκαιρίαν ἠθέλησε νὰ ἀναπληρώσῃ κατὰ τὸν δευτέρου παγκόσμιον πόλεμον. Ἐν τῷ μεταξύ, εὐτυχῶς, χάρις εἰς τὴν μεγαλόπνοον πολιτικὴν τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου καὶ τοῦ Κεμάλ Ἀτατούρκ, ἡ μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τούρκων προαιώνιος ἀντίθεση ὠμαλύνθη, καταλήξασα εἰς τὴν δημιουργίαν ἑλληνοτουρκικῆς συμφιλίωσης, οὕτως ὥστε, κατὰ τὸν δευτέρου παγκόσμιον πόλεμον, ὅπου καὶ πάλιν ἡ Βουλγαρία, ὑποτασσομένη αὐτὴν τὴν φορὰν εἰς τὸν Χίτλερ, ἐζήτησε νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ παλαιὰ της ὄνειρα τῆς βαλκανικῆς ἐπικρατήσεως, ἀπέτυχε. Ἡ Ἑλλάς εἶχε μέτωπον μόνον πρὸς βορρᾶν ὄχι δὲ καὶ πρὸς ἀνατολάς.

Μετὰ τὴν ἦτταν τοῦ Χίτλερ, ἡ Βουλγαρία, δι' ἀποτόμου στροφῆς, ἀπὸ ὄργανον τῆς Γερμανίας, μετεπὶδραθεν εἰς τὸ σοβιετικὸν στρατόπεδον καὶ κατέστη ὄργανον τῆς Μόσχας. Τὸ πρόβλημα, ἐπομένως, τῆς ἀντιμετωπίσεώς της παρέμεινε τὸ αὐτὸ διὰ τοὺς ἄλλους γείτονας λαοὺς, καὶ σήμερον διαπιστώνοιμεν, διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν, ὅτι ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη ὀδηγεῖ τοὺς λαοὺς τούτους εἰς τὴν ἔναντι τῆς Βουλγαρίας ἰσορροπήσιν τῶν δυνάμεων των, διὰ τῆς ἀξιοποιήσεως τῶν κοινῶν των συνόρων καὶ ἐν ὀνόματι τοῦ γεωγραφικοῦ ντετερμινισμοῦ.

Οὕτως ἀνέκυψε τὸ θέμα τῆς συνεννοήσεως τῶν βαλκανικῶν λαῶν. Τὸ σημερινὸν πρόβλημα παρουσιάζει τὰς ἐξῆς ἰδιορρυθμίας: Πρῶτον, οἱ βαλκανικοὶ αὐτοὶ λαοὶ ὀφείλουσι νὰ ὑπερπηδήσουσι πολλὰ ἐμπόδια, προσερχόμενα ἐκ τῆς διαφοροῦ πολιτικῆς των κατὰ τὰ τελευταῖα 15 ἔτη, κυρίως. Κατὰ δεύτερον λόγον, τὸ καθεστῶς τῶν Βαλκανίων δὲν εἶναι σήμερον ὅμοιον πρὸς τὸ καθεστῶς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας, καὶ ἐχρηιάσθη ἐξαιρετικὴ φωτεινότης σκέψεως καὶ δύνამις ἐνεργείας τοῦ στρατηγοῦ Τίτο διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατροπαράδοτον σερβικὴν πολιτικὴν, προκειμένον νὰ συνεννοηθῇ μὲ τοὺς Ἕλληνας καὶ μὲ τοὺς Τούρκους.

Ἐτέρα δυσχέρεια ἀνακύπτει ἐκ τῆς στενῆς ἐνδοχωρίας ἐνεσθῆεν τῶν ἑλληνοβουλγαρικῶν συνόρων τῆς Θράκης, ὅπου στενὴ χωρὶς παρεμβάλλεται μεταξὺ τῶν συνόρων καὶ τῆς θαλάσσης. Ἐναντίον δὲ ταύτης, μίαι ἰσχυρὰ ἐχθρική ἐπίθεσις δύναται νὰ δημιουργήσῃ ζήτημα ἀποκοπῆς τῆς συνεχείας μεταξὺ τῶν ἑλληνικῶν καὶ τῶν τουρκικῶν δυνάμεων. Ἐξ ἄλλου, ὑπάρχει ἀκόμη ἔκκρεμές—καὶ τοῦτο παρουσιάζει μίαν ἐπιπλέον δυσχέρειαν—τὸ θέμα τῆς Ἀδριατικῆς, ἡ διχογνωμία, δηλονότι, μεταξὺ Γιουγκοσλαβίας καὶ Ἰταλίας ὡς πρὸς τὴν ὀριστικὴν τύχην τῆς Τεργέστης καὶ τῆς περιοχῆς ταύτης, καὶ ἐν γένει ὡς πρὸς τὴν ἐπικρατήσιν των, αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς δυνάμεως εἰς τὸν θαλάσσιον χῶρον ὅστις χωρίζει τὰ δύο κράτη.

Ἐτέρα δυσχέρεια θὰ ἠδύνατο κανεῖς νὰ φαντασθῇ ὅτι θὰ παρουσιάζετο ὡς πρὸς τὸ μέλλον τῆς Ἀλβανίας, ἀπέναντι τῆς ὁποίας ἰσχύουσι πάντοτε αἱ ἑλληνικαὶ βορειοηπειρωτικαὶ διεκδικήσεις, μολονότι εἶναι γνωστὸν ὅτι μόνον διὰ τῆς εἰρηνικῆς ὁδοῦ ἡ Ἑλλὰς εἶναι ἀποφασισμένη νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν πραγματοποίησίν των. Ὡς πρὸς τὴν Ἀλβανίαν, ἐπίσης, ὑπάρχει ἡ ἐπιβίωσις τῶν παλαιῶν, ἰταλικῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ γιουγκοσλαβικῶν ἀφ' ἑτέρου, ἐπιδιώξεις, ἐπιβίωσις ἥτις, καὶ ὡς ἀνάμνησις ἀκόμη—ὅσον ἀπλῆ καὶ ἂν εἶναι—δημιουργεῖ μίαν νέαν δυσχέρειαν.

Ὁσαύτως ἀποτελεῖ δυσχέρειαν καὶ ἡ δυσκολία τῆς συνδέσεως τῆς νέας βαλκανικῆς συνεννοήσεως μὲ τὸ Ἀτλαντικὸν Σύμφωνον, δεδομένου ὅτι ἡ μὲν Ἑλλάς καὶ ἡ Τουρκία συμμετέχουσι εἰς αὐτὸ ἢ δὲ Γιουγκοσλαβία δὲν εἶναι μέλος τῆς ἀτλαντικῆς κοινότητος. Τέλος, ὄχι εὐκαταφρόνητος δυσχέρεια δημιουργεῖται καὶ

ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οὐδεμία τῶν βαλκανικῶν χωρῶν εἶναι οἰκονομικῶς καὶ βιομηχανικῶς αὐτοδύναμος. Συνεπῶς, ἅπασαι ἔχουν ἀνάγκη τῆς ἀγγλοσαξωνικῆς, κατὰ κύριον λόγον, τεχνικῆς καὶ οἰκονομικῆς βοήθειας διὰ τοὺς ἐξοπλισμούς των καὶ διὰ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ κοινοῦ μετώπου τῆς ἀμύνης των.

Παρ' ὅλα ταῦτα εἶναι γεγονὸς ὅτι ἤρθησαν αἱ δυσχέρειαι, καὶ ἡ νέα βαλκανικὴ συνεννόησις σφυρηλατεῖται εἰλικρινῆς καὶ ἐγκαρδία, λόγῳ ἰδίως τῆς σιδηρῆς ἀνάγκης ἢ ὁποῖα τὴν ἐπιβάλλει, τόσον ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ ὅσον καὶ ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ἐπιπέδου. Αἱ διαπραγματεύσεις προχωροῦν, καὶ θεωρεῖται βέβαιον ὅτι ταχέως θὰ ἀπολήξουν εἰς αἴσιον τέρας. Ἐνα δὲ νέον γεγονός, πέριξ τοῦ ὁποίου συντελεῖται ἡ νέα βαλκανικὴ ζύμωσις, εἶναι καὶ ἡ ἐπιδιώξις τῆς ἀπελευθερώσεως ἀπὸ τὸν σοβιετικὸν ζυγὸν καὶ τῶν ὑπολοίπων βαλκανικῶν λαῶν, δηλαδὴ τῆς Βουλγαρίας, τῆς Ρουμανίας καὶ τῆς Ἀλβανίας. Ἐάν, τὸ 1944, τὸ σχέδιον τοῦ Τσῶρτσιλ, περὶ ἀποβάσεως συμμαχικῶν δυνάμεων εἰς τὴν Βαλκανικὴν Χερσόνησον, εἶχεν ἐπικρατήσῃ, ἀντὶ τοῦ σχεδίου τοῦ Ρούζβελτ, ἔάν, δηλονότι, δὲν εἶχεν ὑποταθῆ ὁ ἐλεύθερος κόσμος εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς Γιάτας, τότε οἱ Ἀλβανοὶ καὶ οἱ Βούλγαροι καὶ οἱ Ρουμάνοι θὰ ἦσαν ἤδη ἐλεύθεροι καὶ δὲν θὰ παρίστατο ἀνάγκη ὅπως ἡ σημερινὴ βαλκανικὴ συνεννόησις γίνῃ ὑφ' ὧς συνθήκας τελεῖ καὶ δὲν θὰ προέβαλε περίπτωσις περαιτέρω ἀπελευθερώσεως τῶν βαλκανικῶν λαῶν. Τούτου μὴ ὄντος, τὸ θέμα τῆς ἀπολυτρόσεως τῶν Ἀλβανῶν, Βουλγάρων καὶ Ρουμάνων παρέμεινε ἄλυτον, εἶναι δὲ φανερὸν πόσῃ σημασίαν ἐνέχει ἡ εἰρηνικὴ πολιτικὴ τῆς προσελκύσεως τῶν ἀκόμη ὑποδούλων βαλκανικῶν λαῶν εἰς τὴν ἐλευθέραν παράταξιν, διότι καὶ βαλκανικὴν σύρραξιν θὰ ἐματαιώναμεν καὶ τὸ βῆρος τῶν ἐξοπλισμῶν θὰ ἐμειοῦτο εἰς τὸ ἐλάχιστον.

Ἐν τέλει ὁ κ. Μακκᾶς ἐξήρσε τὰ διδάγματα τὰ προσερχόμενα ἀπὸ τὴν βαλκανικὴν ἱστορίαν τῶν τελευταίων 40 ἐτῶν. Τὸ πρῶτον τούτων εἶναι ἡ ἀποφασιστικὴ ἐπιρροὴ τὴν ὁποῖαν ἀσκεῖ ἡ γεωγραφία ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῶν κρατῶν, ἀνεξαρτήτως τῶν καθεστωτικῶν μεταβολῶν ποῦ μεσολαβοῦν ἐντὸς ἐνὸς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν. Τὸ δεύτερον διδάγμα εἶναι ἡ ἀλληλεγγύη μεταξὺ τῶν δύο μετώπων τῆς ἐλευθέρως Εὐρώπης, δηλαδὴ τοῦ Δυτικοῦ καὶ τοῦ Νοτιοανατολικοῦ. Ἡ ἀλληλεγγύη αὕτη ὑφίστατο καὶ κατὰ τοὺς δύο παγκοσμίους πολέμους ἀλλὰ καὶ σήμερον ἀκόμη ἐπιβεβαιοῦται, ἐφ' ὅσον καὶ τὰ δύο ταῦτα εὐρωπαϊκὰ μέτωπα θὰ συνδεθῶν κάποτε εἰς τὸ κέντρον τῆς Εὐρώπης, μολονότι, καὶ ἀσύνδετα ἀκόμη, παραμένουν ἀλληλέγγυα ἐντὸς τῶν κόλπων τῆς ἀτλαντικῆς κοινότητος.

Ἔτερον διδάγμα εἶναι ἡ τάσις πρὸς ἐνοποιήσιν τῶν ἐντεῦθεν τοῦ παραπετάσματος λαῶν. Οὗτοι τείνουν, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, νὰ ἀποτελέσουν μίαν στενοῦ συνδέσμου κοινότητα, ὑπὸ τὴν εὐλογίαν τῆς κοινῆς ἐπιδιώξεως πρὸς περιφρούρησιν τῆς ἐλευθερίας των καὶ προάσπισιν τῶν κοινῶν των ἀνθρωπίνων ἀξιών. Τὸ διδάγμα τοῦτο οὐδεὶς καλύτερον κατενόησεν ἀπὸ τὸν μεγαλύτερον σύγχρονον Ἀγγλον ἱστορικὸν Τόινμπι, ὁ ὁποῖος ἐξαιρεῖ: τὸ γεγονός ὅτι αἱ σύγχρονοι ἀποκρυταλλώσεις, εἴτε πολιτικαί, εἴτε οἰκονομικαί, εἴτε πνευματικαί, δὲν δύνανται νὰ μένουν μεταξὺ τῶν λαῶν εἰμὴ πέριξ τῆς ἐνότητος τοῦ κοινοῦ πολιτισμοῦ.

Ἀκόμη ἓνα διδάγμα σπουδαῖον ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἐμφάνισις τῆς ἀνάγκης τῆς σημερινῆς ἰδίως προστασίας καί, πρὸς ἀποφυγὴν τρίτου παγκοσμίου πολέμου, ἐξευρέσεως τρίτης λύσεως, μεταξὺ ἀφ' ἐνὸς μὲν τῆς συντηρητικῆς συγκρατήσεως

ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΝ ΜΑΣ ΘΕΜΑ

ΥΠΟ ΤΟΥ Κ. ΛΕΩΝΙΔΑ Β. ΔΕΡΤΙΛΗ

Τὸ κατωτέρω ἄρθρον ἀπετέλεσε τὸ ἀντικείμενον ὀμιλίας δοθείσης ὑπὸ τοῦ συγγραφέως, βουλευτοῦ Ἀθηνῶν καὶ διαπρεποῦς οἰκονομολόγου, κ. Α. Β. Δερτιλῆ, τὴν 28 Ἰανουαρίου 1953, εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀκαδημίας 84 αἰθουσαν τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν.

Τὴν μεταπολεμικὴν μας οἰκονομικὴν ἀνόρθωσιν ἐπεβράδυνε ἐπ' ἀρκετὸν ἡ νομισματικὴ μας ἀρρυθμία. Ὁ τεράστιος ὄγκος τῶν ὑλικῶν καταστροφῶν τὰς ὁποίας ἐπέφερον ὁ πόλεμος, ἡ κατοχὴ, ἡ κομμουνιστικὴ ἀνταρσία, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰ διαπραχθέντα σφάλματα κατὰ τὴν ἀντιμετώπισιν βασικῶν θεμάτων, ἐδημιούργησαν τὰς προϋποθέσεις αἱ ὁποῖαι προσκάλεσαν τὴν ἔντονον φυγὴν πρὸ τῆς δραχμῆς. Ἡ διαγραφὴ τῶν εἰς δραχμὰς ὑποχρεώσεων καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ δημοσίου χρέους ἐπέτειναν τὴν διαστροφὴν τῆς ἰδιωτικῆς ἀποταμιεύσεως, Ἡ ἰδιωτικὴ ἀποταμίευσις, ἀντὶ νὰ διαχέεται διὰ τῶν φυσιολογικῶν ἀγορῶν κεφαλαίου πρὸς παραγωγικὰς ἐπενδύσεις, ἐστράφη πρὸς τὴν ἄγονον ἀποθησαύρισιν καὶ πρὸς τὸ ἐξωτερικόν, διὰ τῆς λαθραίας ἐξαγωγῆς συναλλάγματος. Καὶ σήμερον ἀκόμη, ὅτε τὸ ἔθνικόν μας εἰσοδήμα ὑπερέβη τὰ προπολεμικὰ ἐπίπεδα (ἔθνικόν εἰσοδήμα ἔτους 1951, 31 420 δισεκατομμύρια δραχμῶν), ἡ κατανομὴ δὲ τούτου γίνεται κατὰ τρόπον περισσότερον ἄνιστον τῆς προπολεμικῆς περιόδου καὶ κατὰ συνέπειαν ὑφίστανται—συγκριτικὰ πρὸς τὴν προπολεμικὴν περίοδον—αἱ προϋποθέσεις τῆς ἀποταμιευτικῆς ἀνάδου τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας, ἡ τάσις πρὸς ἀποταμίευσιν ἐξακολουθεῖ νὰ εὐρίσκειται ἐν ὑφέσει.

Ἡ ἰδιωτικὴ ἀποταμίευσις, ἐφ' ὅσον δὲν κατευθύνεται πρὸς τὸ ἐξωτερικόν ἢ πρὸς τὸν ἀποθησαυρισμόν, στρέφεται πρὸς ἱκανοποιήσιν καταναλωτικῶν ἀναγκῶν ἢτοι πρὸς βελτίωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου ὀρισμένων κατηγοριῶν τοῦ λαοῦ. Αἱ πραγματοποιηθεῖσαι ἐπενδύσεις κατὰ τὴν τελευταίαν τετραετίαν ὑπολείπονται ἐλαφρῶς τοῦ ὕψους τῆς παρασχεθείσης ἐξωτερικῆς οἰκονομικῆς βοήθειας, πρᾶγμα τὸ ὅποῖον σημαίνει ὅτι ἐκ τοῦ παραγομένου εἰς τὴν χώραν εἰσοδήματος δὲν διετέθη τίποτε δι' ἐπενδύσεις. Ἡ αὔξησις τοῦ ἔθνικοῦ εἰσοδήματος διετέθη πρὸς

τῆς περαιτέρω ἐπεκτάσεως τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ τῆς Μόσχας καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς διαίας ἀπωθήσεως τῶν συνόρων μεταξὺ ἐλευθερίας καὶ ὀλοκληρωτισμοῦ. Ἡ τρίτη αὐτῆ λύσις δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν εἰρηνικὴν προσέγκλισιν τῶν σημερινῶν πέριξ τῆς Μόσχας δορυφόρων. Καὶ εἶναι φυσικὸν εἰς τοῦτο νὰ ἀποβλέπη ἡ ἔν γένει πολιτικὴ τῶν ἐλευθέρων λαῶν καὶ ἡ ἐπιτυχία τῆς βαλκανικῆς συνεννόησεως.

Ἡ νέα αὐτῆ βαλκανικὴ συνεννόησις δεκνύσι, ὅπως ὀδήγησε, τὴν προέχουσαν σημασίαν καὶ ἀξίαν ὄλων αὐτῶν τῶν διδαγμάτων ἀλλὰ καὶ μᾶς προσφέρει τὴν εὐκαιρίαν ὅπως, ἐμπνεόμενοι ἀπὸ αὐτὰ τὰ διδάγματα, τὰ χρησιμοποιήσωμεν διὰ τὸ καλὸν τῆς εἰρήνης μεταξὺ τῶν λαῶν. Κάποιος θυμόσοφος καὶ χιουμουριστὴς ἔλε-

ικανοποίησιν καταναλωτικῶν ἀναγκῶν ἢ ἀπεταμιεύθη κατὰ τρόπον ἄγονον διὰ τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν. Ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία ἐστερήθη, οὕτω, τῶν μέσων τὰ ὅποια θὰ τῆς προσέφερον τὴν δυνατότητα ὅπως ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῆς δυνάμεων προωθήσῃ κατὰ τὸ δυνατόν τὴν οἰκονομικὴν τῆς προσπάθειαν.

Ὅργανικὴ ἀδυναμία τῆς δραχμῆς

Ἄλλὰ τὴν οἰκονομικὴν μας ἀναταραχὴν καὶ τὰ ἐκ ταύτης δυσμενῆ ἀποτελέσματα ἐπέτεινον ἐπίσης ἡ συνεχὴς καὶ εἰς μεγάλην ἔκτασιν λαβοῦσα χώραν ὑποτίμησις τῆς δραχμῆς.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ὀργανικὴ ἀδυναμία τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας ἔχει καταστήσει τὴν δραχμὴν κατ' ἐξοχὴν ἀσταθὲς νόμισμα. Θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν πορείαν τῆς δραχμῆς κατὰ τὴν μεταπελευθερωτικὴν περίοδον.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ νομισματικὴ μεταρρύθμισις ἡ ὅποια εἶχε τὴν πλέον οὐσιώδη ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ὄλης οἰκονομικῆς πορείας τῆς χώρας, ἦτο ἡ εἰσαχθεῖσα διὰ τοῦ Α.Ν. 18) 11.11.1944. Διὰ τοῦ νόμου τούτου, ἐκτὸς τῶν ἄλλων κρίσιμων διατάξεων, ὠρίζετο ἡ σχέσις τῆς νέας δραχμῆς πρὸς τὴν λίραν στερλίναν (600 δραχμαὶ ἴσαι πρὸς μίαν λίραν στερλίναν) καὶ πρὸς τὸ δολλᾶριον (150 δραχμαὶ ἴσαι πρὸς ἓν δολλᾶριον). Τὴν 5ην Ἰουνίου 1945 ἀναπροσαρμόζονται αἱ ὡς ἄνω νομισματικαὶ σχέσεις εἰς 2000 δραχμὰς ἡ λίρα στερλίνα καὶ 500 δραχμὰς τὸ δολλᾶριον. Τὴν 26ην Ἰανουαρίου 1946 ἀκολουθεῖ νέα ἀναπροσαρμογὴ εἰς 20 000 δραχμὰς ἡ λίρα στερλίνα καὶ 5000 δραχμὰς τὸ δολλᾶριον. Τέλος, τὴν 1ην Ἰουνίου 1951, μετὰ τὴν κατάργησιν τῶν ἀποδεικτικῶν συναλλάγματος, ἡ σχέσις αὐτηξιδιομορφοῦται εἰς 42 (00 δραχμὰς ἡ λίρα στερλίνα καὶ 15 000 δραχμὰς τὸ δολλᾶριον.

Εὐνόητον εἶναι ὅτι τὰς ὡς ἄνω διακυμάνσεις ἀκολουθεῖ (ἢ μᾶλλον προηγεῖται τούτων) καὶ ἡ χρυσὴ λίρα, τῆς ὁποίας ἡ εἰς δραχμὰς ἀποτίμησις ἀπὸ 1 680 τῆς 2 11-1944, ἀνέρχεται εἰς 240 000 περίπου δραχμὰς καὶ περιστρέφεται σήμερον γύρω τῶν 185 000 δραχμῶν. Πρέπει νὰ προστεθῇ, ἐνταῦθα, ὅτι ἡ ἐντὸς τῶν ὁρίων τούτων διακύμανσις τῆς χρυσοῦς λίρας ἐπετεύχθη διὰ συνεχοῦς προσφοράς χρυσῶν λιρῶν ἐκ μέρους τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ἰδιωτικῆς ζητήσεως, πρᾶγμα τὸ ὅποιον ἀπήτησε τὴν διάθεσιν 66 921 000 ἐκ τῶν εἰς δολλᾶρια ἰσχυρῶν διαθεσίμων μας πρὸς μεταφορὰν 8 198 900 χρυσῶν λιρῶν. Ἡ διάθεσις τῶν εἰς χρυσὸν καὶ συνάλλαγμα ἀποθεμάτων εἰς τὴν ἑλληνικὴν χρη-

γὲ πρὸ 40 ἐτῶν, διαπιστώνων τὰς βαλκανικὰς ἀναταραχὰς καὶ προσβλέπων εἰς τὸν χάρτην ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν Βαλκανικὴν Χερσόνησον καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸν Εὐξείνιον Πόντον: «διατὶ νὰ μὴ λύσωμεν τὰ προβλήματα καταποντίζοντες ὀλόκληρον τὴν Βαλκανικὴν Χερσόνησον ἐντὸς τοῦ Εὐξείνιου Πόντου»; Τὸ εὐκολὸν αὐτὸ πνεῦμα δὲν ἦτο καὶ τόσον ὀρθόν, διότι τὰς ἀναταραχὰς τῶν βαλκανικῶν λαῶν τὰς ἐπροκάλουν συνήθως οἱ μεγάλοι. Ὅπως δὴποτε, ὁμως, σήμερον, τὸ ἀντίστροφον ἰσχύει, διότι, ἀντιθέτως πρὸς τὰ πρὸ 40 ἐτῶν πιστευόμενα, οἱ βαλκανικοὶ λαοὶ ἀποτελοῦμεν σήμερον, τουναντίον, παράδειγμα πρὸς μίμησιν. Ἐμφανίζομεν δύο θεμελιώδεις ἀρετάς: τὴν δύναμιν τῆς ἀντιστάσεως καὶ τὴν ἀντίστασιν τῆς δυνάμεως. Ἐπ' αὐτοὺς τοὺς δρους εἶναι λογικὸν νὰ δημιουργήσωμεν, καὶ εἰς τὴν γωνίαν αὐτῆν τῆς γῆς, καὶ διὰ τὸ σύνολον τοῦ κόσμου, ἓνα καλύτερον μέλλον.